

Guía Docente				
Datos Identificativos				2023/24
Asignatura (*)	Filosofía da Ciencia e a Tecnoloxía	Código	710G01032	
Titulación	Grao en Humanidades			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuatrimestre	Cuarto	Obrigatoria	6
Idioma	CastelánInglés			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Humanidades			
Coordinación	González Fernández, Wenceslao J.	Correo electrónico	wenceslao.gonzalez@udc.es	
Profesorado	González Fernández, Wenceslao J.	Correo electrónico	wenceslao.gonzalez@udc.es	
Web				
Descrición xeral	<p>En primeiro lugar, o programa está dirixido a dominar os aspectos históricos e sistemáticos da Filosofía da Ciencia, atendendo tanto aos aspectos xerais como aos especiais; e, en segundo lugar, desenvólvese a Filosofía da Tecnoloxía, onde se consideran os planos temáticos internos (semántico, lóxico, epistemolóxico, etc.) e a relación do traballo tecnolóxico coa Ciencia e a Sociedade.</p> <p>Dentro da Filosofía da Ciencia, o programa céntrase inicialmente na perspectiva xeral. Afecta á semántica da ciencia, á lóxica da ciencia, á epistemoloxía, á metodoloxía da ciencia, á ontoloxía da ciencia, á axioloxía da investigación e á ética da ciencia. Despois afonda na perspectiva especial, en particular a correspondente ás Ciencias Sociais. Así, dentro deste amplo campo de estudo, o foco está nunha selección de temas, analizando tanto a dimensión interna como a perspectiva externa.</p> <p>Os contidos da Filosofía da Ciencia están orientados a formar aos estudantes nas bases para vulgar a validez das teorías científicas. Busca promover a clarificación da linguaxe, a estrutura, o tipo de coñecemento, o modo de avance das teorías científicas e a súa expresión na actividade científica.</p> <p>Ao abordar a Filosofía da Tecnoloxía, analízanse as súas relacións coa Ciencia e o seu propio status, para o que contemplan os enfoques centrados nas ideas de coñecemento, traballo e artefacto. Tamén se realiza unha análise filosófica da Tecnoloxía segundo plans temáticos internos (linguaxe, estrutura, coñecemento, proceso, actividade, ...), á vez que se destaca a relevancia do nexa coa Sociedade (factores contextuais sociais, culturais, económicos, etc.). Tamén aquí o programa céntrase nunha selección de temas, abarcando tanto a dimensión interna como a perspectiva externa.</p>			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A2	Coñecemento do pasado desde un punto de vista diacrónico
A4	Coñecemento dos diferentes bens e recursos patrimoniais e do seu réxime xurídico
A10	Coñecemento de linguas modernas
A11	Coñecemento das técnicas e métodos de traballo e análise das ciencias humanas e sociais
A12	Uso correcto, oral e escrita, das linguas propias
A13	Uso correcto, oral e escrita, de alomenos unha lingua estranxeira
A14	Deseño e produción de bens culturais
A15	Avaliación de impactos medioambientais e patrimoniais
A16	Avaliación da viabilidade de proxectos
A17	Innovación na presentación e difusión da cultura
B2	Resolver problemas de forma efectiva.
B3	Aplicar un pensamento crítico, lóxico e creativo
B5	Traballar de forma colaborativa.
B8	Comunicación oral e escrita nas linguas propias
B9	Capacidade de expresión oral e escrita nunha lingua estranxeira
B12	Capacidade de integración en equipos multidisciplinares

C2	Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
	A2 Conocimiento, comprensión, aplicación y valoración de los principios teóricos y metodológicos, y de las técnicas para la planificación, organización y evaluación de sistemas, unidades y servicios de información.	A2	B2
A4 Conocimiento, comprensión y aplicación de los principios teóricos y metodológicos para el estudio, el análisis, la evaluación y la mejora de los procesos de producción, transferencia y uso de la información y de la actividad científica.	A4	B3	C3
A10 Desarrollar la capacidad de identificar problemas para iniciar la investigación.	A10	B5	C6
A11 Potenciar las habilidades de investigación para continuar después con éxito los Estudios de Doctorado.	A11	B8	C8
A12 Saber seleccionar líneas de investigación.	A12	B9	
A13 Conseguir las destrezas que permitan la integración en equipos de I+D+i.	A13	B12	
A14 Adquirir las cualidades para hacer investigación en el ámbito empresarial.	A14		
A15 Aprender a profundizar en los problemas en Información y Documentación para desarrollar nuevas aplicaciones.	A15		
A16 Dominar los recursos instrumentales informáticos para poder detectar deficiencias y diseñar soluciones en servicios de información.	A16		
A17 Aprender a diseñar nuevos instrumentos de tipo informativo que tengan base tecnológica.	A17		
B2 Resolver problemas de forma efectiva.			
B3 Aplicar un pensamento crítico, lóxico e creativo.			
B4 Trabajar de forma autónoma con iniciativa			
B 8 Capacidad de análisis y de síntesis aplicada a la gestión y organización de la información			
B9 Capacidad de gestión de la información relevante.			
B 12 Conocimiento hablado y escrito de una lengua extranjera (con preferencia inglés).			
C2 Dominar la expresión y la comprensión de forma oral y escrita de un idioma extranjero.			
C6 Valorar críticamente el conocimiento, la Tecnología y la información disponible para resolver los problemas a los que deben enfrentarse.			
C8 Valorar la importancia que tiene la investigación, la innovación y el desarrollo tecnológico en el avance socioeconómico y cultural de la sociedad.			

Contidos	
Temas	Subtemas

I) MARCO XERAL DA FILOSOFÍA DA CIENCIA

TEMA 1: Ciencia e Filosofía da Ciencia: Características do estudo filosófico da Ciencia

1.1) Características xerais da filosofía e da ciencia

1.1.1) O enfoque filosófico

1.1.2) Niveis de análise filosófico-metodolóxico

1.1.3) Áreas temáticas da Filosofía da Ciencia

1.2) O concepto de "ciencia";

1.2.1) Características básicas

1.2.2) Personaxes actuais da ciencia

1.3) Contribución da Filosofía da Ciencia á Ciencia

1.4) Filosofía da ciencia e "Filosofía científica";

TEMA 2: O estudo filosófico da ciencia segundo as áreas temáticas

2.1) Semántica da ciencia

2.2) Lóxica da ciencia

2.3) Epistemoloxía

2.4) Metodoloxía da ciencia

2.5) Ontoloxía da Ciencia

2.6) Axioloxía da investigación

2.7) Ética da ciencia

TEMA 3: Perspectiva histórica das relacións entre Ciencia e Filosofía: etapas principais

3.1) Dependencia da ciencia da filosofía

3.2) A ciencia como coñecemento autónomo

3.2.1) A revolución galileana

3.2.2) Consolidación da autonomía: I. Newton

3.3) A ciencia como modelo para a nova filosofía

3.3.1) Mecanismo

3.3.2) Positivismo

3.4) Perspectiva contemporánea

3.4.1) Cambios aportados pola Historia da Ciencia

3.4.2) Vista desde a Filosofía da Ciencia

II) A ESTRUCTURA DAS TEORÍAS CIENTÍFICAS:
DA CIENCIA BÁSICA Á CIENCIA APLICADA

TEMA 4: Caracterización da "explicación científica" e tipos de explicacións científicas

- 4.1) Dous planos antes das variedades de explicación científica
- 4.2) O problema de caracterizar a "explicación científica"
  - 4.2.1) Explicacións en ciencia e "explicacións científicas"
  - 4.2.2) Explicación e predición: da simetría á asimetría
- 4.3) Tipos de explicacións segundo aspectos metodolóxicos
  - 4.3.1) Catro tipos de explicación científica
  - 4.3.2) A variedade de tipos explicativos en W. C. Salmon
- 4.4) Preferencia pola explicación causal

TEMA 5: A predición científica

- 5.1) Supostos filosóficos no debate da predición
- 5.2) Predicción e comprensión: a controversia de Erklären-Verstehen e o seu impacto na predición
  - 5.2.1) Nove enfoques diferentes
  - 5.2.2) O debate metodolóxico de comprensión da predición
- 5.3) Alcance da predición científica
- 5.4) Semántica da "predición científica"
- 5.5) Catro opcións filosófico-metodolóxicas diverxentes
- 5.6) A predición como proba en economía e opcións filosófico-metodolóxicas

TEMA 6: Da predición á prescripción

- 6.1) Predicción en Ciencias Aplicadas
- 6.2) Prescripción en Ciencias Aplicadas
  - 6.2.1) Previsión e necesidade de prescripción insuficientes
  - 6.2.2) Do instrumentalismo predictivo á posible primacía da prescripción
  - 6.2.3) Prescripción e valores en ciencia
- 6.3) Interrelación entre predición e prescripción

<p>III) COÑECEMENTO CIENTÍFICO</p>	<p>TEMA 7: Caracterización da observación en ciencia</p> <ul style="list-style-type: none"> 7.1) Algunhas características históricas sobre a observación científica 7.2) Un cambio relevante en Ciencias da Natureza: observación cargada de teoría 7.3) Ciencias Sociais: da aceptación da observación ao problema da experimentación 7.4) Das ciencias "tradicionais" ás ciencias artificiais 7.5) Observacións e simulacións efectivas <p>TEMA 8: O foco actual na experimentación</p> <ul style="list-style-type: none"> 8.1) O enfoque tradicional dos experimentos de laboratorio 8.2) A versión ampliada: a diversidade de experimentos 8.3) Da "validez externa" á "perspectiva externa" dos experimentos 8.4) De simulacións a simulacións por ordenador no contexto de experimentos 8.5) Casos de experimentos de pensamento e modelos matemáticos <p>TEMA 9: O realismo e as súas variedades: o debate actual sobre as bases filosóficas da ciencia</p> <ul style="list-style-type: none"> 9.1) O debate sobre o realismo 9.2) O realismo na ciencia 9.3) Alternativas ao realismo 9.4) Variedades de realismo<ul style="list-style-type: none"> 9.4.1) Orientacións semánticas 9.4.2) Perspectivas epistemolóxicas<ul style="list-style-type: none"> 9.4.2.1) Realismos clásicos, materialistas e converxentes. 9.4.2.2) Realismo interno 9.4.2.3) Realismo científico-crítico da escola finlandesa 9.4.3) Realismo ontolóxico
<p>IV) O DESENVOLVEMENTO DA CIENCIA</p>	<p>TEMA 10: Progreso científico na escola finlandesa</p> <ul style="list-style-type: none"> 10.1) Trazos compartidos por Raimo Tuomela e Ilkka Niiniluoto 10.2) Ciencia e progreso<ul style="list-style-type: none"> 10.2.1) "Progreso" como compoñente de "Ciencia" 10.2.2) "Progreso" no período 1975-1985 10.3) Caracterización do progreso científico 10.4) Progreso e autonomía da ciencia 10.5) Realismo e progreso científico <p>TEMA 11: A ciencia empírica como actividade: o caso da economía</p> <ul style="list-style-type: none"> 11.1) O problema do estado teórico da economía 11.2) Actividade humana e complexidade 11.3) Actividade económica e Economía como actividade<ul style="list-style-type: none"> 11.3.1) Acto e acción: actividade 11.3.2) Características da actividade económica 11.4) Previsión económica e actividade humana

<p>V) VALORES NA ACTIVIDADE CIENTÍFICA</p>	<p>TEMA 12: Valores na investigación científica</p> <p>12.1) Contexto histórico dos valores na ciencia</p> <p>12.2) Axioloxía da investigación e ética da ciencia</p> <p>12.3) Holismo de os valores e fracional orientacións (fractional orientations)</p> <p>12.4) Valores en ciencia básica e ciencia aplicada</p> <p>12.5) Economía positiva e economía normativa</p> <p>TEMA 13: Valores éticos na ciencia</p> <p>13.1) Os problemas éticos da actividade científica</p> <p>13.2) Posibilidade e lexitimidade da ética da ciencia</p> <p>13.3) Ciencia e valores éticos: o marco teórico da ética da ciencia</p> <p>13.4) Preocupación polos límites éticos da ciencia</p> <p>13.5) O problema da avaliación ética da ciencia básica</p> <p>13.6) Cuestións éticas en ciencia aplicada</p>
<p>VI) FILOSOFIA ESPECIAL DE LA CIENCIA</p>	<p>TEMA 14: La Filosofía y la Metodología de la Economía</p> <p>14.1) Marco teórico de la Filosofía y Metodología de la Economía</p> <p>14.2) Variaciones históricas de los enfoques filosóficos y metodológicos en Economía</p> <p>14.2.1) Principales polémicas metodológicas</p> <p>14.2.2) Giros metodológicos en Econometría</p> <p>14.3) Situación actual de la Filosofía y Metodología de la Economía</p> <p>14.3.1) El enfoque más abarcante: la Metodología con claves filosóficas</p> <p>14.3.2) El enfoque más específico: la Metodología hecha por economistas</p> <p>TEMA 15: Evolucionismo desde una perspectiva histórico-filosófica</p> <p>15.1) Diversidad de evolucionismos: Hacia un marco filosófico-metodológico</p> <p>15.1.1) Estadios iniciales</p> <p>15.1.2) El enfoque de Darwin acerca de la evolución: ¿Un ?naturalista filosófico??</p> <p>15.2) Una revolución intelectual</p> <p>15.2.1) Revolución conceptual en un contexto histórico</p> <p>15.2.2) Observaciones filosóficas</p> <p>15.3) Otros evolucionismos</p> <p>15.3.1) Del ?árbol de la vida? al proceso de evolución</p> <p>15.3.2) Evolucionismo en torno a la ?selección natural?</p> <p>15.3.3) Después de 1959: Micro y Macro</p> <p>TEMA 16: Evolucionismo desde una perspectiva filosófico-metodológica</p> <p>16.1) Desde una posición filosófica de la Naturaleza a naturalismo en Filosofía</p> <p>16.1.1) Influencias filosófico-metodológicas en el enfoque de Darwin</p> <p>16.1.2) Etapas iniciales de la influencia filosófica de Darwin</p> <p>16.1.3) Relevancia filosófica contemporánea del darwinismo: Preferencia por los naturalismos en Filosofía</p> <p>16.2) Posiciones con una fuerte darwiniana en Filosofía de la Ciencia: Planteamientos de Metafísica, Teoría del Conocimiento y Etica</p> <p>16.3) Repercusiones del evolucionismo en Filosofía de la Ciencia</p> <p>16.4) Impacto evolucionista en la Filosofía especial de la Ciencia</p>

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A2 A4	40	40	80

Esquemas	A2 A4 A10 A11 A12 B3 B5 B8 B9 B12 C2 C3 C6 C8	5	30	35
Traballos tutelados	A10 A11 A12 A13 A14 A15 A16 A17 B2	5	15	20
Atención personalizada		15	0	15

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	As clases maxistrais son unha parte indispensable da formación académica. A sesión maxistral servirá para presentar na aula aqueles contidos que axuden en maior medida a seguir o programa da materia. Os principios de claridade, sistematicidade e rigor serán a prioridade á hora de transmitir o coñecemento.
Esquemas	O uso de esquemas para tratar textos permite claridade, profundidade e sistematicidade na elaboración de abstracts. Estes criterios utilizaranse para avaliar os resultados destes abstracts. Estes abstracts puntuaranse na avaliación final, unha vez alcanzado o nivel de aprobación na proba obxectiva.
Traballos tutelados	Dentro da actividade universitaria está a ensinar a facer traballos. É precisamente nesta tarefa onde se pode esperar unha atención personalizada máis directa. Os traballos titorizados centraranse na capacidade de análise e síntese. Considerarase especialmente a precisión no aparello crítico na redacción das obras e a bibliografía empregada. Estes traballos supervisados puntuaranse na avaliación final, unha vez alcanzado o nivel de aprobación na proba obxectiva.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Esquemas	As clases maxistrais son unha parte indispensable da formación académica.
Sesión maxistral	A sesión maxistral servirá para presentar na aula aqueles contidos que axuden en maior medida a seguir o programa da materia. Os principios de claridade, sistematicidade e rigor serán a prioridade á hora de transmitir o coñecemento. Os esquemas preséntanse en termos de abstracts de textos relevantes para o tema, que servirán para a análise crítica de textos en función da súa estrutura interna. O uso de esquemas para tratar textos permite claridade, profundidade e sistematicidade na elaboración de abstracts.
Traballos titorizados	Dentro da actividade universitaria está a ensinar a facer traballos. É precisamente nesta tarefa onde se pode esperar unha atención personalizada máis directa. Os traballos titorizados centraranse na capacidade de análise e síntese. Considerarase especialmente a precisión no aparello crítico na redacción das obras e a bibliografía empregada. Estes traballos supervisados puntuaranse na avaliación final, unha vez alcanzado o nivel de aprobación na proba obxectiva
	A atención personalizada é un factor decisivo na formación do alumno. O sistema de titoría británico é un bo exemplo de práctica educativa ben pensada. Tanto o contido das sesións maxistrais como os esquemas (abstracts) e traballos titorizados son elementos para unha atención personalizada. Entre eles, cabe destacar os traballos supervisados para esa atención personalizada.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación

Esquemas	A2 A4 A10 A11 A12 B3 B5 B8 B9 B12 C2 C3 C6 C8	Os abstracts preséntanse en termos de resumos de textos relevantes para o tema, que servirán para a análise crítica de textos en función da súa estrutura interna.	10
Traballos tutelados	A10 A11 A12 A13 A14 A15 A16 A17 B2	Dentro da actividade universitaria é fundamental ensinar a realizar traballos tutelados. É precisamente nesta tarefa onde se pode esperar unha atención personalizada máis directa.	10
Sesión maxistral	A2 A4	A sesión maxistral servirá para presentar na aula aqueles contidos que axuden en maior medida a seguir o programa da materia. Os principios de claridade, sistematicidade e rigor serán a prioridade á hora de transmitir o coñecemento	80

Observacións avaliación

Avaliación Clases maxistras

As clases maxistras, xunto cos textos que se proporcionarán ao longo do curso, deben servir para desenvolver o programa da materia. Os resultados da aprendizaxe avaliaranse en probas obxectivas, onde haberá dúas quendas, de xeito que haxa dúas oportunidades para aprobar os contidos correspondentes á materia. Esquemas O uso de esquemas para tratar textos permite claridade, profundidade e sistematicidade na elaboración de resumos. Estes criterios utilizaranse para avaliar os resultados destes abstracts. Estes resumos puntuaranse na avaliación final, unha vez alcanzado o nivel de aprobación na proba obxectiva. Traballos tutelados Dentro da actividade universitaria está a ensinar a facer traballos. É precisamente nesta tarefa onde se pode esperar unha atención personalizada máis directa. Os traballos supervisados ??centraranse na capacidade de análise e síntese. Considerarase especialmente a precisión no aparello crítico na redacción dos traballos e a bibliografía empregada. Estes traballos supervisados ??puntuaranse na avaliación final, unha vez alcanzado o nivel de aprobación na proba obxectiva.

Traballos tutelados

Dentro

de la actividad universitaria es fundamental es enseñar a realizar trabajos tutelados. Es precisamente en esta tarea donde cabe esperar una atención personalizada más directa.

20 horas

20

Traballos tutelados

Dentro de la actividad universitaria es fundamental es enseñar a realizar trabajos tutelados. Es precisamente en esta tarea donde cabe esperar una atención personalizada más directa.

20 horas

Fontes de información

Bibliografía básica

- ( ). .

Bibliografía seleccionada de "O sistema do coñecemento: Filosofía, Ciencia y Tecnología "O programa desenvolvido é o que contén toda a bibliografía recomendada para este tema. Aquí fíxose unha selección para atender aos títulos máis representativos para os estudantes. A lista completa de referencias bibliográficas será entregada aos estudantes ao comezo do curso.

Filosofía da Ciencia Gonzalez, W. J. (ed), Aspectos metodolóxicos de la investigación científica. Un enfoque multidisciplinar, Segunda edición, Ediciones Universidad Autónoma de Madrid y Publicaciones Universidad de Murcia, Madrid-Murcia, 1990. Martínez Freire, P. (ed), Filosofía Actual de la Ciencia, Publicaciones Universidad de Málaga, Málaga, 1998. Gonzalez, W. J. y Alcolea, J. (eds.), Contemporary Perspectives in Philosophy and Methodology of Science, Netbiblo, A Coruña, 2006. Gonzalez, W. J., La predicción científica: Concepciones filosófico-metodolóxicas desde H. Reichenbach a N. Rescher, Montesinos, Barcelona, 2010. Kuipers, T. (ed), General Philosophy of Science: Focal Issues, Elsevier, Amsterdam, 2007. Gonzalez, W. J., Philosophico-Methodological Analysis of Prediction and its Role in Economics, Springer, Dordrecht, 2015. Gonzalez, W. J. (ed), The Limits of Science: An Analysis from ?Barriers? to ?Confines?, Poznan Studies in the Philosophy of the Sciences and the Humanities, Brill-Rodopi, Leiden, 2016. Volumens complementais: Gonzalez, W. J. (ed), Análisis de Thomas Kuhn: Las revoluciones científicas, Trotta, Madrid, 2004. Gonzalez, W. J. (ed), La Filosofía de Imre Lakatos: Evaluación de sus propuestas, UNED, Madrid, 2001. Gonzalez, W. J. (ed), Karl Popper: Revisión de su legado, Unión Editorial, Madrid, 2004. Gonzalez, W. J. (ed), Evolucionismo: Darwin y los enfoques actuales, Netbiblo, A Coruña, 2009. Gonzalez, W. J. (ed), New Methodological Perspectives on Observation and Experimentation in Science, Netbiblo, A Coruña, 2010. Gonzalez, W. J. (ed), Scientific Realism and Democratic Society: The Philosophy of Philip Kitcher, Poznan Studies in the Philosophy of the Sciences and the Humanities, Rodopi, Ámsterdam, 2011. Gonzalez, W. J. (ed), Conceptual Revolutions: From Cognitive Science to Medicine, Netbiblo, A Coruña, 2011. Gonzalez, W. J. (ed), Las Ciencias de la Complejidad: Vertiente dinámica de las Ciencias de Diseño y sobriedad de factores, Netbiblo, A Coruña, 2012. Gonzalez, W. J. (ed.), Philosophy of Psychology: Causality and Psychological Subject. New Reflections on James Woodward?s Contribution, Walter de Gruyter, Boston/Berlín, 2018. Gonzalez, W. J. (ed.), New Approaches to Scientific Realism, De Gruyter, Boston/Berlín, 2020. Capítulos de libros e artigos Gonzalez, W. J., ?Novelty and Continuity in Philosophy and Methodology of Science?, en Gonzalez, W. J. y Alcolea, J. (eds), Contemporary Perspectives in Philosophy and Methodology of Science, Netbiblo, A Coruña, 2006, pp 1-27. Gonzalez, W. J., ?Prediction as Scientific Test of Economics?, en Gonzalez, W. J. y Alcolea, J. (eds), Contemporary Perspectives in Philosophy and Methodology of Science, Netbiblo, A Coruña, 2006, pp. 83-112. Gonzalez, W. J., ?El evolucionismo desde una perspectiva contemporánea: El enfoque filosófico-metodolóxico?, en Gonzalez, W. J. (ed), Evolucionismo: Darwin y los enfoques actuales, Netbiblo, A Coruña, 2009, pp. 3-59. Gonzalez, W. J., ?Trends and Problems in Philosophy of Social and Cultural Sciences: A European Perspective?, en Stadler, F., Dieks, D., Gonzalez, W. J., Hartman, S., Uebel, Th. y Weber, M. (eds), The Present Situation in the Philosophy of Science, Springer, Dordrecht, 2010, pp. 221-242. Gonzalez, W. J., ?Recent Approaches on Observation and Experimentation: A Philosophical-Methodological Viewpoint?, en Gonzalez, W. J. (ed), New Methodological Perspectives on Observation and Experimentation in Science, Netbiblo, A Coruña, 2010, pp. 9-48. Gonzalez, W. J., ?Rethinking the Limits of Science: From the Difficulties to the Frontiers to the Concern about the Confines?, en Gonzalez, W. J. (ed), The Limits of Science: An Analysis from ?Barriers? to ?Confines?, Poznan Studies in the Philosophy of the Sciences and the Humanities, Brill-Rodopi, Leiden, 2016, pp. 3-30. Gonzalez, W. J. y Arrojo, M. J., ?Complexity in the Sciences of the Internet and its Relation to Communication Sciences?, Empedocles: European Journal for the Philosophy of Communication, v. 10, n. 1, (2019), pp. 15-33. DOI: https://doi.org/10.1386/ejpc.10.1.15_1 Disponible en <https://www.ingentaconnect.com/contentone/intellect/ejpc/2019/00000010/00000001/art00003> (acceso 6.7.2019). Gonzalez, W. J., ?La dimensión social de Internet: Análisis filosófico-metodolóxico desde la complejidad?, Artefactos: Revista de Estudios de la Ciencia y la Tecnología, v. 9, n. 1, (2020), 2ª época, pp. 101-129. DOI: <http://dx.doi.org/10.14201/art2020101129>. Disponible en: <https://revistas.usal.es/index.php/artefactos/article/view/art2020101129> Acceso el 27.4.2020.

Filosofía da Tecnoloxía Gonzalez, W. J., "Progreso científico e innovación tecnolóxica: La 'Tecnociencia' y el problema de las relaciones entre Filosofía de la Ciencia y Filosofía de la Tecnología", Arbor, v. 157, n. 620, (1997), pp. 261-283. Gonzalez, W. J., "Valores económicos en la configuración de la Tecnología", Argumentos de Razón Técnica, v. 2, (1999), pp. 69-96. Gonzalez, W. J. (ed), Science, Technology and Society: A Philosophical Perspective, Netbiblo,

A Coruña, 2005. Gonzalez, W. J., "The Roles of Scientific Creativity and Technological Innovation in the Context of Complexity of Science", en Gonzalez, W. J. (ed), Creativity, Innovation, and Complexity in Science, Netbiblo, A Coruña, 2013, pp. 11-40. Gonzalez, W. J. (ed), New Perspectives on Technology, Values, and Ethics: Theoretical and Practical, Boston Studies in the Philosophy and History of Science, Springer, Dordrecht, 2015. Gonzalez, W. J., "On the Role of Values in the Configuration of Technology: From Axiology to Ethics?", en Gonzalez, W. J. (ed), New Perspectives on Technology, Values, and Ethics: Theoretical and Practical, Boston Studies in the Philosophy and History of Science, Springer, Dordrecht, 2015, pp. 3-27. Niiniluoto, I., "Límites de la Tecnología", Arbor, v. 157, n. 620, (1997), pp. 391-410. Olive, L., "Racionalidad científica y valores éticos en las Ciencias y la Tecnología", Arbor, v. 162, n. 637, (1999), pp. 195-22.

[Bibliografía seleccionada de Filosofía de la Ciencia y la Tecnología](#)

Aspectos metodológicos de la investigación científica. Un enfoque multidisciplinar, Segunda edición, Ediciones Universidad Autónoma de Madrid y Publicaciones Universidad de Murcia, Madrid-Murcia, 1990. Martínez Freire, P. (ed), Filosofía Actual de la Ciencia, Publicaciones Universidad de Málaga, Málaga, 1998. Gonzalez, W. J. y Alcolea, J. (eds.), Contemporary Perspectives in Philosophy and Methodology of Science, Netbiblo, A Coruña, 2006. Gonzalez, W. J., La predicción científica: Concepciones filosófico-metodológicas desde H. Reichenbach a N. Rescher, Montesinos, Barcelona, 2010. Kuipers, T. (ed), General Philosophy of Science: Focal Issues, Elsevier, Amsterdam, 2007. Gonzalez, W. J., Philosophico-Methodological Analysis of Prediction and its Role in Economics, Springer, Dordrecht, 2015. Gonzalez, W. J. (ed), The Limits of Science: An Analysis from Barriers to Confines?, Poznan Studies in the Philosophy of the Sciences and the Humanities, Brill-Rodopi, Leiden, 2016. Volúmenes complementarios: Gonzalez, W. J. (ed), Análisis de Thomas Kuhn: Las revoluciones científicas, Trotta, Madrid, 2004.

Bibliografía complementaria	Translation results A lista completa de referencias bibliográficas será entregada aos estudantes ao comezo do curso. Non cabe no espazo dispoñible aquí.
------------------------------------	--

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

Recomendacións. Son particularmente útiles os tutoriais para unha atención personalizada. Plan de continxencia Filosofía da Ciencia e da Tecnoloxía 2020-2021

1) Modificación dos contidos Non habería cambios no contido planificado, pero entregaríase máis documentación a través de Moodle.

2) Metodoloxías docentes- Mantéñense as metodoloxías de ensino expostas en GADU e promóvese o uso de Moodle xunto co uso de Microsoft Teams.

3) Mecanismos de atención personalizada aos estudantes Indícanse os instrumentos e o tempo- Moodle: aberto todos os días.- Correo electrónico da UDC: aberto todos os días.- Titorías personalizadas por teléfono ou a través de Microsoft Teams: en horario a petición do alumno.

4) Modificacións na avaliación A metodoloxía, o peso na cualificación e a descrición indícanse sucesivamente:- Proba final primeira rolda. Acada polo menos un cinco de cada dez. Exame con máis tempo para realizar a proba.- Proba final, segunda volta. Para aqueles que non acadaron polo menos un cinco no exame anterior. De novo, exame con máis tempo para completar a proba.- Esquemas. Engádese á nota da proba obxectiva, unha vez superada. Claridade, sistematicidade e rigor na preparación de abstracts.- Traballo tutelado. Engádese á marca da proba obxectiva.

Observacións na avaliación Usarase Moodle ou farase a través de Microsoft Teams. Para estudantes con problemas de conectividade, haberá a alternativa do correo electrónico oficial.

5) Modificacións na bibliografía ou na webgrafía Os textos proporcionados en papel entregaríanse en formato dixital a través de Moodle.

@font-face
{font-family:"Cambria Math";
panose-1:2 4 5 3 5 4 6 3 2 4;
mso-font-charset:0;
mso-generic-font-family:roman;
mso-font-pitch:variable;
mso-font-signature:-536870145 1107305727 0 0 415 0;}p.MsoNormal, li.MsoNormal, div.MsoNormal
{mso-style-unhide:no;
mso-style-qformat:yes;
mso-style-parent:"";
margin:0in;
mso-pagination:widow-orphan;
font-size:12.0pt;
font-family:"Times New Roman",serif;
mso-fareast-font-family:"Times New Roman";
mso-ansi-language:ES;
mso-fareast-language:ES-TRAD;}MsoChpDefault
{mso-style-type:export-only;
mso-default-props:yes;
font-family:"Calibri",sans-serif;
mso-ascii-font-family:Calibri;
mso-ascii-theme-font:minor-latin;
mso-fareast-font-family:Calibri;
mso-fareast-theme-font:minor-latin;
mso-hansi-font-family:Calibri;
mso-hansi-theme-font:minor-latin;
mso-bidi-font-family:"Times New Roman";
mso-bidi-theme-font:minor-bidi;}div.WordSection1

{page:WordSection1;}

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías